

Sličice iz pomorstva grada Korčule

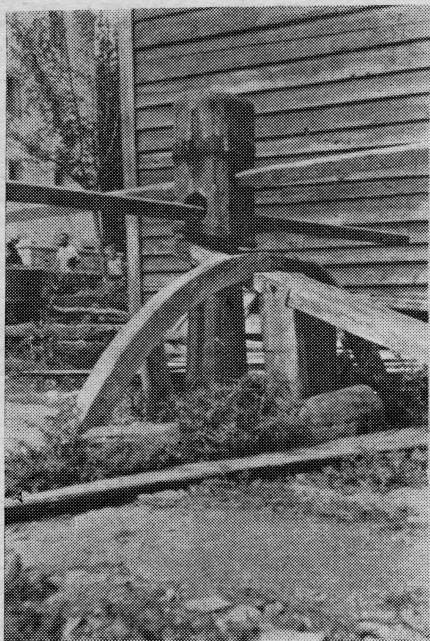
Vinko Ivančević

II

5. BRODOGRAĐEVNI ALAT. Korčulanski brodograditelji mučili su se kroz stoljeća s vrlo primitivnim alatom kod gradnje brodova i čamaca. Unatoč mnogim tehničkim pronalascima u XX st. oni su ostali kod starog alata. Balvane su ručno pilili u madire, a madire opet ručno blanjali. Pa i kada je godine 1928. u gradu Korčuli uvedena električna struja, oni je nisu znali korisno upotrijebiti u svom obrtu, da im svojom snagom u mnogočemu olakša rad. U početku su je upotrebljavali samo za osvjetljenje svojih baraka, u kojima su gradili brodice.

Dokova korčulanska brodogradnja nije imala, iako su korčulanski brodograditelji uvidjeli njihovu važnost i željeli za njima još na koncu prošlog stoljeća. Istezanje brodova na »kraj« još i danas se obavlja pomoću »važâ«, a »važi« bi se skupa s brodom vukli iz mora pomoću »argana«, koji je prikazan na našoj slici. Radnici su upirali rukama o ručke (ašpe) i vrteći se oko osovine »argana« motali time ujedno konop, kojim je brod bio vezan, pa ga tako istežali na kopno. Razni drugi alat sastojao se u prvom redu od bradve (ašete), zatim od šegaca, pila, blanja, svrdla itd. Lijepu zbirku tog starog brodograđevnog alata čuva danas Gradski muzej u Korčuli. Tek iznimno u neku baraku i dosta kasno pojavili su se dizel motori i električni strojevi, a i to s vrlo ograničenom upotrebom tj. samo električne blanje i bušilice.

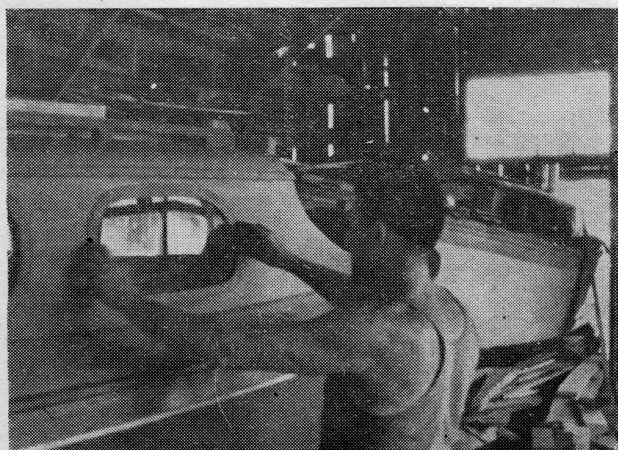
6. BRATOVŠTINA KORČULANSKIH BRODOGRADITELJA. Godine 1623., dok je Korčula bila još pod mletačkom vladavinom, osnovano je u gradu Korčuli staleško udruženje drvodjelaca i brodograditelja pod nazivom »Banka sv. Josipa«. Glavni cilj tog udruženja bio je obrana interesa njegovih članova kao: pomaganje bolesnih i iznemoglih, iskazivanje počasti umrlim članovima ispraćajem do groba, izučavanje šegra, a pravilnik udruženja sadržavao je još neke druge slične odredbe korisne po članove. Udruženje je stalno kroz vjekove — nekad jače nekad slabije, već prema svojim mogućnostima — obavljalo spomenute funkcije. Šteta je, da

Argan na brodogradilištu Viska Ivančevića pok. Viska u Korčuli

nam nije sačuvan arhiv udruženja, ali iz pojedinih arhivalija, na koje ipak gdje gdje nađemo, vidi se da udruženje poduzimlje korisne korake u obranu interesa svojih članova. Godine 1868. obnovili su korčulanski brodograditelji to svoje drevno udruženje, sakupili dosta novčanih priloga te u Trstu izdali spomenicu punu važnih podataka o tom udruženju, poglavito statističkih o djelatnosti korčulanskih brodogradilišta za razdoblje od 80 godina tj. od 1787. do 1867. zahvativši tako konac mletačke vladavine, burno doba napoleonskih ratova te prvu i drugu austrijsku vladavinu. Još i danas je sačuvan barjak te bratovštine iz novijeg vremena

7. KORČULANSKA BRODOGRADITELJSKA OBITELJ IVANČEVIĆ. Prema nekoj zabilješki u knjizi Župnog ureda u Korčuli Ivančevići bi bili porijeklom iz Bosne. Ako je ta zabilješka tačna oni su se — iako kontinentalci — vrlo brzo i dobro afirmirali kao pomorci, ribari, a u najvećem broju kao brodograditelji. Već na koncu XVIII stoljeća nalazimo Ivančeviće, koji plove na dubrovačkim brodovima kao mornari i brodski drvodjelci. S obzirom na to iako još nismo naišli na podatke — možemo ipak tvrditi, da je i u to vrijeme bilo u Korčuli brodograditelja iz obitelji Ivančević. Međutim kroz cijelo XIX stoljeće sretamo u Korčuli mnoge brodograditelje imenom Ivančević. Više njih je u tom obrtu bilo zaposleno i u Šibeniku, Splitu, Orebiću, Račišću, Gružu i Bijeloi, a ima ih i u iseljeništvu (Carigrad, Buenos Aires, Mobile, Egipat, Drač). Neke nalazimo kao ribare u Korčuli i Lombardi. Za Nikolu Ivančevića Tudora znademo, da je u Korčuli bio prvi učitelj brodogradnje mjesnog tečaja, kako to stoji zapisano na njegovoj nadgrobnoj ploči. Inače u XIX stoljeću imademo Ivančevića, koji su u Korčuli vještaci austrijskog broskog registra Veritasa; zatim koji se bave opremanjem novosagrađenih brodova potrebnim brodskim potrebštinama te koji su članovi komisije za morsko ribarstvo. U XX stoljeću također imademo u Korčuli brodograditelja imenom Ivančević, ali već tada njihov broj osjetljivo pada. Danas još samo jedan Ivančević obavlja u Korčuli tradicionalni obrt brodogradnje u maloj baraci u predgrađu zvanom Borak. To je Visko Ivančević pok. Viska, s nadimkom Måre, koga vidimo na slici. I njegov otac Visko Ivančević pok. Stjepa bio je također korčulanski brodograditelj, pa i tu imademo lijepi običaj, da se u obitelji čuva tradicija očevog obrta, što je u Korčuli mnogo uvriježeno, poglavito kod brodograditelja.

Korčulanska brodograditeljska obitelj Ivančević